A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2019. szeptember 5.*

„Előzetes döntéshozatal – 2008/48/EK irányelv – Fogyasztóvédelem – Fogyasztói hitel – A 10. cikk (2) bekezdésének h) és i) pontja, illetve (3) bekezdése – A szerződésben feltüntetendő információk – Az egyes törlesztések tőketörlesztés, kamatok és költségek közötti bontásban történő feltüntetésére irányuló kötelezettséget előíró nemzeti szabályozás”

A C-331/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Krajský súd v Prešove (eperjesi regionális bíróság, Szlovákia) a Bírósághoz 2018. május 22-én érkezett, 2018. április 5-i határozatával terjesztett elő a

TE

és

a **Pohotovosť s. r. o**.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: C. Toader tanácselnök, A. Rosas és M. Safjan (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Pohotovosť s. r. o. képviseletében J. Fuchs,

– a szlovák kormány képviseletében B. Ricziová, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében Tokár A., G. Goddin és C. Valero, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: szlovák.

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 133., 66. o.; helyesbítések: HL 2009. L 207., 14. o.; HL 2010. L 199., 40. o.; HL 2011. L 234., 46. o.) 10. cikke (2) bekezdése h) és i) pontjának, illetve (3) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 Ezt a kérelmet a TE és a Pohotovosť s. r. o. között, az utóbbi amiatt fennálló felelőssége tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy elmulasztotta megjelölni a hitelmegállapodásban az egyes törlesztésekre vonatkozóan a tőketörlesztés, a kamatok és az esetleges hiteltöbbletköltségek közötti bontást.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2008/48 irányelv (9), (19), (30) és (31) preambulumbekezdése az alábbiakat mondja ki:

„(9) Teljes harmonizációra van szükség annak biztosítására, hogy a Közösségben valamennyi fogyasztó érdekeit magas szinten és egyenlő módon védelmezzék, illetve hogy valódi belső piacot lehessen létrehozni. Ezért a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy vezethetnek be olyan nemzeti rendelkezéseket, amelyek eltérnek az ezen irányelvben meghatározottaktól. Ilyen korlátozás azonban csak olyan esetben alkalmazandó, amikor harmonizált rendelkezések szerepelnek ebben az irányelvben. Ilyen harmonizált rendelkezések hiányában a tagállamok szabadon tarthatnak fenn vagy vezethetnek be nemzeti jogszabályokat. […]

[…]

(19) Annak érdekében, hogy a fogyasztók a tények teljes ismeretében hozhassanak döntést, a hitelmegállapodás megkötését megelőzően megfelelő tájékoztatást kell kapniuk a hitel feltételeiről, költségeiről és kötelezettségeikről olyan tájékoztató formájában, amelyet a fogyasztók magukkal vihetnek és tanulmányozhatnak. […]

[…]

(30) Ezen irányelv nem szabályozza a hitelmegállapodások érvényességével kapcsolatos szerződésjogi kérdéseket. Ezért a tagállamok e területen fenntarthatnak vagy bevezethetnek a közösségi joggal összhangban lévő nemzeti rendelkezéseket. A tagállamok megállapíthatnak a hitelmegállapodás megkötésére irányuló ajánlatra vonatkozó jogszabályokat, különösen az ajánlattétel időpontjára, valamint arra az időszakra vonatkozóan, amely során az ajánlat a hitelezőre nézve kötelező erejű. Amennyiben az ajánlattételre az ezen irányelv által előírt, a szerződéskötést megelőző tájékoztatással egy időben kerül sor, azt, mint bármely egyéb kiegészítő információt, amelyet a hitelező a fogyasztónak meg kíván adni, külön dokumentumban kell biztosítani, amely az általános európai fogyasztói hiteltájékoztatóhoz csatolható.

(31) Annak érdekében, hogy a fogyasztók a hitelmegállapodás szerinti jogaikat és kötelezettségeiket megismerhessék, a hitelmegállapodásnak világosan és tömören tartalmaznia kell valamennyi szükséges információt.”

4 Ezen irányelv „Tárgy” című 1. cikke értelmében:

„Ezen irányelv célja a tagállamok fogyasztóknak nyújtott hitelekkel kapcsolatos megállapodásokra vonatkozó törvényei, rendeletei és közigazgatási eljárásai [helyesen: törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései] egyes aspektusainak összehangolása.”

5 Ugyanezen irányelvnek „A hitelmegállapodásokban feltüntetendő információk” című 10. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A hitelmegállapodásokat nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón kell elkészíteni.

Valamennyi szerződő félnek kézhez kell kapnia a hitelmegállapodás egy-egy példányát. Ez a cikk nem érinti a hitelmegállapodások megkötésének érvényességére vonatkozó, a közösségi joggal összhangban álló nemzeti rendelkezéseket.

(2) A hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a következőket:

[…]

g) a teljeshiteldíj-mutató és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában kiszámítva; valamennyi, a teljeshiteldíj-mutató kiszámításához felhasznált feltevés megemlítésével;

h) a fogyasztó által teljesítendő fizetések összege, száma és gyakorisága, és adott esetben az a sorrend, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések;

i) ha egy hitelmegállapodásra vonatkozóan határozott időtartamú tőketörlesztésről van szó, a fogyasztó joga, hogy kérésére ingyenesen, a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt számlakivonatot kapjon törlesztési táblázat formájában.

A törlesztési táblázat feltünteti a hátralevő fizetéseket, az ilyen összegek megfizetésére vonatkozó időtartamokat és feltételeket; a táblázat tartalmazza a törlesztések bontását a tőketörlesztés kimutatására, a hitelkamatláb alapján számított kamatot és adott esetben a járulékos költségeket; amennyiben a kamatláb nem rögzített, vagy a járulékos költségek a hitelmegállapodás szerint változhatnak, a törlesztési táblázat világos és egyértelmű módon jelzi, hogy a táblázat adatai kizárólag a hitelkamatlábnak vagy a járulékos költségeknek a hitelmegállapodás szerinti, következő változásáig érvényesek;

j) ha a díjakat és a kamatot tőketörlesztés nélkül kell megfizetni, kimutatás a hitelkamat fizetésének időszakairól és feltételeiről és bármely kapcsolódó rendszeres és nem rendszeres díjakról;

[…]

u) adott esetben az egyéb szerződési feltételek;

[…]

(3) A (2) bekezdés i) pontja esetében a hitelezőnek a fogyasztó kérésére ingyenesen rendelkezésére kell bocsátania a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt a számlakivonatot törlesztési táblázat formájában.

(4) Olyan hitelmegállapodás esetében, ahol a fogyasztó általi fizetések nem vezetnek a teljes hitelösszeg azonnali, ennek megfelelő törlesztéséhez, hanem tőkeképzésre használják a hitelmegállapodásban vagy egy járulékos megállapodásban megállapított időszakokban és feltételek szerint, a (2) bekezdés szerinti

tájékoztatás világos és egyértelmű nyilatkozatot tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az ilyen hitelmegállapodások nem írnak elő a hitelmegállapodás szerinti teljes hitelösszeg lehívására visszafizetési garanciát, kivéve ha ilyen garanciát nyújtanak.

[…]”

6 Ugyanezen irányelvnek „Az elállás joga” című 14. cikke az (1) bekezdésében az alábbiakat írja elő:

„A fogyasztó tizennégy naptári napon belül indokolás nélkül elállhat a hitelmegállapodástól.

Az elállásra nyitva álló időszak kezdete:

a) vagy a hitelmegállapodás aláírásának napja; vagy

b) az a nap, amikor a fogyasztó a 10. cikk értelmében megkapja a szerződéses feltételeket és tájékoztatást, ha ez az időpont későbbi, mint az a) pontban említett időpont.”

7 A 2008/48 irányelv „Harmonizáció és az irányelv kötelező jellege” című 22. cikkének a szövege a következő:

„(1) Amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket.

[…]

(3) A tagállamok továbbá biztosítják, hogy az általuk ezen irányelv végrehajtása során elfogadott rendelkezések a megállapodások szövegezéséből adódóan nem [helyesen: ne legyenek] megkerülhetők, különösen az ezen irányelv hatálya alá tartozó lehívások vagy hitelmegállapodások olyan hitelmegállapodásokba történő integrálásával, amelyek jellege vagy célja lehetővé teszi az irányelv alkalmazásának megkerülését.

[…]”

8 A 2008/48 irányelvnek az „Általános európai fogyasztóihitel-tájékoztató[ról]” szóló II. melléklete „A hiteltermék fő jellemzőinek leírása” című 2. pontjában tartalmazza „A részletek és adott esetben a részletek kiutalásának sorrendje” elnevezésű tételt. Ennek a tételnek a következő leírás felel meg:

„Önnek az alábbi fizetéseket kell teljesítenie:

[A fogyasztó által teljesítendő fizetések összege, száma és gyakorisága]

A kamat és/vagy díjak az alábbi módon fizetendők:”

A szlovák jog

9 A zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (a fogyasztói hitelről és a fogyasztóknak nyújtott egyéb hitelekről és kölcsönökről, valamint egyes törvények módosításáról szóló 129/2010. sz. törvény) célja a 2008/48 irányelv szlovák jogba való átültetése.

10 E törvény 2015. október 1-jén alkalmazandó változata 9. cikkének (2) bekezdése szerint:

„A fogyasztói hitelmegállapodásnak – a […] polgári törvénykönyv által előírt általános tartalmi elemek mellett – a következőket kell tartalmaznia:

[…]

k) a teljeshiteldíj-mutató és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában érvényes adatok alapján kiszámítva; valamennyi, a teljeshiteldíj-mutató kiszámításához felhasznált feltevés megemlítésével;

l) a tőke, a kamatok és költségek törlesztőrészleteinek összege, száma és lejárata, és adott esetben az a sorrend, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a fogyasztói hitel törlesztésének célját szolgáló fizetések;

m) ha egy hitelmegállapodásra vonatkozóan határozott időtartamú tőketörlesztésről van szó, a fogyasztó joga, hogy kérésére ingyenesen, a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt számlakivonatot kapjon az (5) bekezdés szerinti törlesztési táblázat formájában;

[…]”

11 A 129/2010. sz. törvény 2018. május 1-jétől alkalmazandó változata 9. cikkének (2) bekezdése a következőképpen szól:

„A fogyasztói hitelmegállapodásnak – a […] polgári törvénykönyv által előírt általános tartalmi elemek mellett – a következőket kell tartalmaznia:

[…]

h) a teljeshiteldíj-mutató és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában érvényes adatok alapján kiszámítva; valamennyi, a teljeshiteldíj-mutató kiszámításához felhasznált feltevés megemlítésével;

i) a fizetések összege, száma és gyakorisága, és adott esetben az a sorrend, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a fogyasztói hitel törlesztésének célját szolgáló fizetések;

j) ha egy hitelmegállapodásra vonatkozóan határozott időtartamú tőketörlesztésről van szó, a fogyasztó joga, hogy kérésére ingyenesen, a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt számlakivonatot kapjon az (5) bekezdés szerinti törlesztési táblázat formájában;

[…]”

12 A 129/2010. sz. törvény 2013. január 1-jén hatályos változata 11. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A nyújtott fogyasztói hitelt kamat- és költségmentesnek kell tekinteni, ha:

[…]

d) a fogyasztói hitelmegállapodás a fogyasztó hátrányára pontatlan teljeshiteldíj-mutatót tartalmaz.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 2015. október 1-jén TE 350 euró összegű fogyasztói hitelmegállapodást kötött a Pohotovosť-tal egy évre, amely alapján 672 eurót kellett visszafizetnie. E megállapodás 224 euró kamatot ír elő, és egy 98 euró összegű „díj[at]”.

14 Miután megállapodtak a hitel egy összegben történő visszafizetésében, a felek ugyanazon a napon megegyeztek egy átütemezési tervben, amely a tartozás 12 havi, 56 euró összegű részletben való megfizetését írta elő. Az egy összegben visszafizetendő hitel teljeshiteldíj-mutatója (a továbbiakban: THM) 28% volt, míg a havi részletekben visszafizetendő hitel THM-je 281,64%-nak felelt meg.

15 Az említett megállapodás általános szerződési feltételei szerint a THM-et a teljes kölcsönzött összeg, a díj összege, a tőke és a díj visszafizetésének határideje alapján (a kamatok, a közjegyzői költségek, a szerződéses kötbér és más, a THM számításából különös szabályozás által kizárt költségek kivételével) számítják ki.

16 Az alapügyben szóban forgó szerződés nem jelölte meg azokat az okokat, amelyek miatt a kamatok nem szerepeltek a THM számításában, és amelyek miatt a 28%-os THM-et kizárólag a „díj” alapján számították ki, nem pedig a más járulékos költségek, így a kamatok alapján is.

17 Ezenkívül az említett szerződés egyáltalán nem tartalmazta a hitel havi törlesztőrészleteinek a tőketörlesztés és a hitelköltségek egyéb elemei közötti bontását.

18 TE az Okresný súd Humenné (homonnai járásbíróság, Szlovákia) előtt keresetet indított a Pohotovosť amiatti felelősségének megállapítása iránt, hogy megsértette a 129/2010. sz. törvény 2015. október 1-jén alkalmazandó változata 9. cikke (2) bekezdésének l) pontjában előírt kötelezettséget.

19 2017. november 27-i ítéletével e bíróság elutasította TE keresetét.

20 TE fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a Krajský súd v Prešovéhoz (eperjesi regionális bíróság, Szlovákia).

21 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a Bíróság 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítéletének (C-42/15, EU:C:2016:842, 51–59. pont) végrehajtása során a szlovák jogalkotó úgy módosította a 129/2010. sz. törvényt, hogy e törvény 2015. október 1-jén alkalmazandó változata 9. cikke (2) bekezdésének l) pontjában megszüntette az arra vonatkozó kötelezettséget, hogy a hitelmegállapodásban meg kell jelölni „a tőke, a kamatok és az egyéb költségek törlesztőrészleteinek lejártát”. Ezt a kötelezettséget az említett törvény 2018. május 1-jétől alkalmazandó változata 9. cikke (2) bekezdésének i) pontjában előírt azon kötelezettség váltotta fel, hogy a hitelmegállapodásban meg kell jelölni „a fizetések gyakoriságát”.

22 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság elsősorban megjegyzi, hogy a 129/2010. sz. törvény 2015. október 1-jén alkalmazandó változata nem írta kifejezetten elő, hogy „a tőke, a kamatok és az egyéb költségek lejártát” törlesztési táblázat formájában kell megjelölni. E törvény 2018. május 1-jei hatállyal történő módosításával a szlovák jogalkotó megszüntette annak kötelezettségét, hogy a hitelmegállapodásban a hiteltörlesztést a tőketörlesztés, a kamatok és az egyéb költségek közötti bontásban kell megjelölni, legyen az törlesztési táblázat formájában, vagy bármely más formában.

23 Márpedig az alapügyben TE nem azt kérte, hogy az általa aláírt hitelmegállapodáshoz mellékeljék a törlesztési táblázatot, hanem azt, hogy e szerződés legalább összefoglaló jelleggel jelölje meg az előző pontban említett bontást.

24 A 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdése h) és i) pontjának, valamint 22. cikke (1) bekezdésének az a 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet (C-42/15, EU:C:2016:842) szerinti értelmezését illetően, a kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint e rendelkezésekkel kizárólag az áll ellentétben, ha valamely tagállam a nemzeti szabályozásában olyan kötelezettséget ír elő, hogy a tőketörlesztés bontását törlesztési táblázat formájában kell megjelölni.

25 Másodsorban, a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a hiteltörlesztésnek a tőketörlesztés, a kamatok és az egyéb költségek közötti bontásának feltüntetése lehetővé teszi annak pontosabb ellenőrzését, hogy a törlesztőrészletek a THM kiszámításánál figyelembe veendő kamatokat magukban foglalják-e.

26 Harmadsorban a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2008/48 irányelv hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében köteles-e a 129/2010. sz. törvény 2018. május 1-jétől alkalmazandó változatának rendelkezéseit alkalmazni az alapeljárás tárgyát képező, 2015. október 1-jén megkötött szerződésre.

27 E tekintetben a Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága, Szlovákia) a 2018. február 22-i ítéletében azt állapította meg, hogy a 2018. május 1. előtt kötött hitelmegállapodásokat illetően a szlovák bíróságok kötelesek a nemzeti jogot az uniós joggal összhangban értelmezni, és így a 129/2010. sz. törvény 2018. május 1-jétől alkalmazandó változata szerinti eredményhez jutni.

28 Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság attól tart, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezéseket *contra legem* értelmezi, és hogy ezáltal megsérti a jogbiztonság elvét.

29 E körülmények között a Krajský súd v Prešove (eperjesi regionális bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) a) A [2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítéletet (C-42/15, EU:C:2016:842)] követően a szlovák jogalkotó 2018. május 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte a [129/2010. sz. törvény 2015. október 1-jétől alkalmazandó változata 9. cikke (2) bekezdésének l) pontjában] a hiteltörlesztésre vonatkozó szerződéses elemként szereplő »a tőke, a kamatok és költségek« szövegrészt, ily módon megszüntetve a fogyasztóvédelmi törvény által a fogyasztói hitelmegállapodásokban rögzíteni rendelt, a kifizetések tőke, kamatok és költségek közötti bontására vonatkozó valamilyen (nem csak törlesztési táblázat formájában megjelenő) tájékoztatáshoz, továbbá az e jog megsértése esetén alkalmazandó szankcióra vonatkozó tájékoztatáshoz való jogot.

b) A [129/2010. sz.] törvény módosítása 2018. május 1-jétől vitathatatlanul lehetővé tette a [2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet (C-42/15, EU:C:2016:842)] jobb végrehajtását, ugyanakkor a 2018. május 1. előtt a fogyasztókkal kötött szerződésekre vonatkozó jogvitákban a [szlovák] bíróságok úgy reagáltak [a Bíróság ítéletére], hogy az uniós jognak megfelelő értelmezést követve lényegében ugyanarra az eredményre jutottak, mint amelyet a jogalkotó el kívánt érni.

c) Ebben az összefüggésben a Bírósághoz intézett kérdés az uniós jog értelmezésére vonatkozik az irányelvek közvetett hatályával kapcsolatban. Figyelemmel azon határozatok nagy számára, amelyek révén a bíróságok a múltban elismerték, hogy a 129/2010. sz. törvény jogot biztosít a fogyasztók számára arra, hogy megjelöljék számukra a tőke, a kamatok és a költségek közötti bontást, a következő kérdést kell a Bíróság elé terjeszteni:

Az irányelv közvetett hatályának a magánszemélyek között horizontális viszonyokban történő érvényesítése során, annak érdekében, hogy valamennyi értelmezési módszer és a belső jogrend alkalmazása révén garantálják annak teljes érvényesülését, a jogbiztonság elve lehetővé teszi-e a bíróság számára, hogy egy 2018. május 1. előtt kötött fogyasztói hitelmegállapodással kapcsolatos jogvitában olyan határozatot hozzon, amelynek joghatásai egyenértékűek azokkal,

amelyek a jogalkotó által a [2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet (C-42/15, EU:C:2016:842)] végrehajtása érdekében 2018. május 1-jei hatállyal elfogadott törvénymódosításból következnek?

A további kérdéseket a kérdést előterjesztő bíróság csak arra az esetre teszi fel, ha a Bíróság az [1. kérdés c) pontjára igenlő választ ad] […]

2) A [2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítéletet (C-42/15, EU:C:2016:842)] és a [2008/48 irányelvet] úgy kell értelmezni, hogy a Bíróság azt mondta ki, hogy [ezzel az] irányelvvel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem csak azt írja elő, hogy a fizetéseket törlesztési táblázat formájában részletezzék, hanem a fogyasztói hitel tőketörlesztése összege, száma és gyakorisága bármely más jogi kifejeződésének részletes ismertetését is előírja?

3) A[z említett ítéletet] úgy kell-e értelmezni, hogy az a tőke kapcsán kimondottakon [kívül] azt a kérdést is eldönti, hogy az a tagállami szabályozás, amely azt írja elő, hogy a fogyasztóknak joguk van ahhoz, hogy a fogyasztói hitelmegállapodásokban számukra feltüntessék a kamatok és költségek fizetésének összegét, számát és gyakoriságát, túlmegy a 2008/48 irányelven? Amennyiben [ugyanez] az ítélet a kamatokra és költségekre is vonatkozik, a kamatok és költségek visszafizetésének a törlesztési táblázattól eltérő bontása is túlmegy az említett irányelven, különösen a 10. cikk (2) bekezdésének j) pontján?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

30 Írásbeli észrevételeiben a Pohotovosť azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatatlanok.

31 Az első kérdést illetően ez a társaság azt állítja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott jogbiztonság elve a nemzeti jog hatálya alá tartozik, a Bíróság pedig csak az uniós jog értelmezésére jogosult.

32 Ezenkívül a nemzeti bíróság, nem pedig a Bíróság feladata annak értékelése, hogy az alapügyben a nemzeti jog értelmezhető-e az uniós joggal összhangban álló módon.

33 Ami a második és a harmadik kérdést illeti, a Pohotovosť emlékeztet arra, hogy – amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – az alapügyben szóban forgó szerződés a tőketörlesztés nélküli hiteltörlesztést írja elő. E körülmények között a törlesztési táblázatra vonatkozó kérdések az alapügyben gyakorlati szempontból irrelevánsak.

34 A Pohotovosť szerint a szlovák szabályozás nem ír elő semmilyen szankciót arra az esetre, ha valamely hitelmegállapodásban nem szerepel a törlesztési táblázat, vagy a hitelkamat fizetésének időszakairól és feltételeiről, illetve a kapcsolódó rendszeres és nem rendszeres díjakról készített összefoglaló. Következésképpen az egyes törlesztéseknek a tőketörlesztés, a kamatok és az esetleges többletköltségek közötti bontására vonatkozó kérdések a jelen ügy szempontjából egyáltalán nem bírnak gyakorlati jelentőséggel.

35 Ezenkívül a szlovák kormány és az Európai Bizottság megállapítja, anélkül hogy formálisan az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságára hivatkozna, hogy – amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – a szóban forgó hitelmegállapodásban szereplő THM téves. A szlovák kormány úgy véli, hogy ha az e szerződésben megjelölt THM alacsonyabb a tényleges hitelkamatlábnál, a hitel kamat- és költségmentes a 129/2010. sz. törvény 11. cikkének (1) bekezdésével összhangban. E körülmények között az említett szankció a Bíróság által az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adott esetleges válaszoktól függetlenül alkalmazható lenne a jelen ügyben.

36 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság csak akkor utasíthatja el, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ adjon, valamint ahhoz, hogy megértse azon indokokat, amelyek alapján a nemzeti bíróság úgy vélte, hogy az e kérdésekre adandó válaszok szükségesek az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez (2019. május 8-i PI ítélet, C-630/18, EU:C:2019:383, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

37 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság egy uniós jogi aktus, nevezetesen a 2008/48 irányelv értelmezésére vonatkozó kérdéseket tesz fel, és ebben az összefüggésben a 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítéletre (C-42/15, EU:C:2016:842) vonatkozó pontosításokat kér.

38 A szlovák kormány és a Bizottság által felhozott azon érvet illetően, amely szerint, mivel a feltüntetett THM téves, a nemzeti bíróság a nemzeti szabályozásnak megfelelően úgy határozhat, hogy az alapügyben szóban forgó szerződés kamat- és költségmentes, emlékeztetni kell arra, hogy az alapügy a Pohotovosť amiatti felelősségének megállapítása iránti fogyasztói kérelemre vonatkozik, hogy megsértette a nemzeti szabályozás és a 2008/48 irányelv értelmében a hitelmegállapodásban kötelezően feltüntetendő valamennyi tényező feltüntetésére vonatkozó kötelezettséget. E körülmények között az eljáró bíróság azon lehetősége, hogy a THM téves feltüntetése miatt szankciót szabjon ki a Pohotovosť-tal szemben, feltéve hogy ennek lehetőségét e bíróság megerősíti, a jogvita eldöntése szempontjából semmi esetre sem tenné okafogyottá az ezen irányelvben azzal kapcsolatban meghatározott követelmények Bíróság általi tisztázását, hogy mely más tényezőket kötelező egy fogyasztói hitelmegállapodásban feltüntetni, mivel az említett irányelv mind a tőketörlesztő hiteltörlesztésekre, mind pedig a tőketörlesztés nélküli költség- és kamatfizetésekre egyaránt vonatkozik.

39 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második és a harmadik kérdésről

40 Az elsőként és együttesen vizsgálandó második és harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikke (2) bekezdésének h)–j) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely szerint a hitelmegállapodásnak minden egyes törlesztést a tőketörlesztés, a kamatok és az egyéb költségek közötti bontásban kell tartalmaznia.

41 Elöljáróban emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a 2008/48 irányelvet azzal a kettős céllal fogadták el, hogy az Európai Unióban valamennyi fogyasztó érdekeit magas szinten és egyenlő módon védelmezzék, és hogy megkönnyítsék a fogyasztói hitelek jól működő belső piacának kialakulását (lásd ebben az értelemben: 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 61. pont; 2019. május 2-i Pillar Securitisation ítélet, C-694/17, EU:C:2019:345, 38. pont).

42 Másrészt, a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében meghatározott tájékoztatási kötelezettség hozzájárul – az ezen irányelv 5. és 8. cikkében foglaltakhoz hasonlóan – az ezen irányelv céljának megvalósításához (lásd ebben az értelemben: 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 61. pont).

43 A 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének h) pontja értelmében a hitelmegállapodás világos és egyértelmű módon tartalmazza a fogyasztó által teljesítendő fizetések összegét, számát és gyakoriságát, és adott esetben azt a sorrendet, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések.

44 Az említett irányelv 10. cikke (2) bekezdésének i) pontjából, valamint (3) bekezdéséből kitűnik, hogy a hitelmegállapodásra vonatkozó határozott időtartamú tőketörlesztés esetén a hitelező kizárólag a fogyasztónak a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt bármikor tett kérelmére köteles részére ingyenesen, törlesztési táblázat formájában továbbítani a számlakivonatot.

45 E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy figyelembe véve a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdése h) és i) pontjának egyértelmű szövegét, az nem ír elő a számlakivonatnak törlesztési táblázat formájában a hitelmegállapodásba foglalására vonatkozó kötelezettséget (2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet, C-42/15, EU:C:2016:842, 54. pont).

46 Hozzá kell fűzni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének i) pontja szerinti törlesztési táblázatnak kell tekinteni minden olyan strukturált formában történő megjelenítést, amely a hitel visszafizetése címén történő törlesztéseket a tőketörlesztés, a kamatok és az esetleges hiteltöbbletköltségek közötti bontásban ismerteti.

47 Mindazonáltal, ha tőketörlesztés nélküli díj- és kamatfizetésről van szó, emlékeztetni kell arra, hogy az említett irányelv 10. cikke (2) bekezdése j) pontjának megfelelően a hitelmegállapodásnak tartalmaznia kell a hitelkamatok fizetésének időszakait és feltételeit, valamint bármely kapcsolódó rendszeres és nem rendszeres díjakat.

48 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2008/48 irányelv nem írja elő annak kötelezettségét, hogy a hitelmegállapodásban bármely formában fel kell tüntetni a fogyasztó által teljesítendő fizetéseket tőketörlesztés – amennyiben erre sor kerül –, kamatok és a szerződés értelmében fizetendő egyéb díjak közötti bontásban.

49 Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ezen irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket.

50 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése ilyen harmonizációt valósít meg azokat a tartalmi elemeket illetően, amelyeknek kötelező jelleggel szerepelniük kell a hitelmegállapodásban (2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet, C-42/15, EU:C:2016:842, 56. pont).

51 E körülményekre tekintettel a második és harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikke (2) bekezdésének h)–j) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely szerint a hitelmegállapodásnak minden egyes törlesztést a tőketörlesztés, a kamatok és az egyéb költségek közötti bontásban kell tartalmaznia.

Az első kérdésről

52 Az első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelvnek a 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítéletben (C-42/15, EU:C:2016:842) értelmezett 10. cikkének (2) bekezdése és 22. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó-e az olyan hitelmegállapodásra, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelyet ezen ítélet kihirdetése előtt, illetve a nemzeti szabályozásnak az említett ítéletnek való megfelelés érdekében történő módosítása előtt kötöttek meg.

53 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint azon értelmezés, amelyet az utóbbi valamely uniós jogszabály kapcsán fejt ki, megmagyarázza és pontosítja e szabály hatályát és jelentőségét, amely szerint azt a hatálybalépésének időpontjától értelmezni és alkalmazni kell, illetőleg értelmezni és alkalmazni kellett volna. Ebből következik, hogy az így értelmezett szabályt a bíróság alkalmazhatja és alkalmaznia kell, még az e szabály hatálybalépését követően és az értelmezés iránti kérelemről határozó ítélet előtt keletkezett és létrejött jogviszonyokkal kapcsolatban is, ha egyebekben adottak a feltételek az említett szabály alkalmazásával kapcsolatos pernek a hatáskörrel rendelkező bíróság előtti megindításához (lásd ebben az értelemben: 2018. december 13-i Hein ítélet, C-385/17, EU:C:2018:1018, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

54 Az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata a releváns tények időpontjában – a jelen esetben az érintett szerződés megkötésének időpontja, azaz 2015. október 1-jén – alkalmazandó nemzeti jognak a 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítéletben (C-42/15, EU:C:2016:842) értelmezett 2008/48 irányelvvel a lehető legteljesebb mértékben összhangban álló értelmezése, anélkül hogy *contra legem* értelmezést kellene követnie.

55 E tekintetben, amint arra a szlovák kormány és a Bizottság az írásbeli észrevételeiben emlékeztet, valamely nemzeti bíróság nem tekintheti megalapozottan úgy, hogy csupán azon okból kifolyólag nem tudja a kérdéses nemzeti rendelkezést az uniós joggal összhangban értelmezni, mivel e rendelkezést korábban e joggal összeegyeztethetetlen módon értelmezték (lásd ebben az értelemben: 2018. április 17-i Egenberger ítélet, C-414/16, EU:C:2018:257, 73. pont).

56 Az összhangban álló értelmezés e kötelezettségének korlátait az általános jogelvek alkotják, különösen a jogbiztonság elve, abban az értelemben, hogy e kötelezettség nem szolgálhat alapjául a nemzeti jog *contra legem* értelmezésének (lásd ebben az értelemben: 2009. július 16-i Mono Car Styling ítélet, C-12/08, EU:C:2009:466, 61. pont). Ugyanakkor, bár az összhangban álló értelmezés kötelezettsége nem szolgálhat alapjául a nemzeti jog *contra legem* értelmezésének, a nemzeti bíróságoknak adott esetben módosítaniuk kell az állandó ítélkezési gyakorlatot, amennyiben az a belső jognak valamely irányelv céljaival összeegyeztethetetlen értelmezésén alapul (2019. május 8-i Związek Gmin Zagłębia Miedziowego ítélet, C-566/17, EU:C:2019:390, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelvnek a 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítéletben (C-42/15, EU:C:2016:842) értelmezett 10. cikkének (2) bekezdése és 22. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó az olyan hitelmegállapodásra, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelyet ezen ítélet kihirdetése előtt, illetve a nemzeti szabályozásnak az említett ítéletnek való megfelelés érdekében történő módosítása előtt kötöttek meg.

A költségekről

58 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 22. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikke (2) bekezdésének h)–j) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely szerint a hitelmegállapodásnak minden egyes törlesztést a tőketörlesztés, a kamatok és az egyéb költségek közötti bontásban kell tartalmaznia.**

2) **A 2008/48 irányelvnek a 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítéletben (C-42/15, EU:C:2016:842) értelmezett 10. cikkének (2) bekezdése és 22. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó az olyan hitelmegállapodásra, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelyet ezen ítélet kihirdetése előtt, illetve a nemzeti szabályozásnak az említett ítéletnek való megfelelés érdekében történő módosítása előtt kötöttek meg.**

Aláírások